

اهداف

جامعه حسابداران رسمی ایران

و بررسی عملکرد آن

کج جواد بستانیان

کنند، تا حد امکان رفتار مشابهی داشته باشند و برداشت استفاده کنندگان از خدمات آنان، رفتاری متشکل و مشابه باشد. علاوه بر این، شاغلان در چنین حرفه‌ای باید ارتباط تنگاتنگ با یکدیگر داشته باشند تا هم در مقابل آسیبه‌های ناشی از خواسته‌های ناحق برخی از استفاده‌کنندگان ایمن شوند و هم در برخورد با موضوعات مختلف رویه یکسانی را در پیش گیرند.

۲- بهبود و گسترش خدمات حرفه‌ای از طریق کمک در تهیه، تدوین، اشاعه و ارتقای اصول و استانداردهای حسابداری، حسابرسی، خدمات مالی و آیین رفتار حرفه‌ای

بر طبق قانون اساسنامه سازمان حسابرسی، تدوین استانداردهای حسابداری و حسابرسی و آیین رفتار حرفه‌ای به عهده سازمان حسابرسی است که با تصویب مجمع عمومی آن لازم‌الاجرا می‌شود. از راه پرسشهایی که درباره استانداردهای حسابداری و حسابرسی به جامعه می‌رسد از یک طرف و باز خوردی که از نظرات حرفه‌ای بر کار حساب‌رسان به دست می‌آید از طرف دیگر، می‌توان مشکلات و نارساییهایی را که در استانداردهای حسابداری و حسابرسی و آیین رفتار حرفه‌ای وجود دارد، شناسایی و جمع‌بندی کرد و برای اصلاح آنها به مرجع تدوین استانداردها پیشنهاد داد. علاوه بر آن می‌توان با اطلاع از ابهامها و

«قانون استفاده از خدمات تخصصی و حرفه‌ای حسابداران ذیصلاح به عنوان حسابدار رسمی» هدف از تاسیس جامعه حسابداران رسمی ایران را تنظیم امور و اعتلای حرفه حسابداری و حسابرسی و نظارت حرفه‌ای بر کار حسابداران رسمی تعیین کرده است. طبق ماده ۲ اساسنامه جامعه حسابداران رسمی ایران، تحقق اهداف فوق در ۶وجه تعیین شده است. برای یادآوری راههای تحقق اهداف جامعه حسابداران رسمی ایران ابتدا ابعاد ششگانه یادشده مورد بحث قرار می‌گیرد تا نقش ارکان جامعه در رسیدن به آن اهداف روشن شود.

۱- تشکل حسابداران رسمی

حرفه حسابرسی، حرفه‌ای است که شاغلان در آن پس از رسیدگی به شواهد پشتوانه اطلاعات و مبالغ مندرج در صورتهای مالی، در مورد آن صورتهای اظهار نظر و قضاوت می‌کنند تا استفاده‌کنندگان از صورتهای مالی را مطمئن سازند که تحریف بااهمیتی در صورتهای مالی وجود ندارد. همراه بودن حرفه حسابرسی با قضاوت، آن را حرفه‌ای بس بااهمیت و خطیر می‌سازد. در نتیجه پیشینی شده که حساب‌رسان در جامعه حسابداران رسمی ایران متشکل شوند تا امکان نظارت بر کار آنان فراهم شود. شرط فعالیت در حرفه حسابرسی، عضویت در تشکل حسابداران رسمی قرار داده شده تا حساب‌رسان در چارچوب رفتار حرفه‌ای و مقررات تشکل فعالیت

ناهماهنگی‌هایی که در برداشت اعضا از استانداردها کشف می‌شود، موضوع توسط کارگروه فنی و استانداردها مورد بررسی قرار گیرد، با کمیته فنی سازمان حسابرسی مکاتبه و مذاکره شود و سرانجام راه حل پیشنهادی برای ایجاد برداشت هماهنگ از استانداردها به صورت استدلالی ارائه شود و پس از تصویب شورای عالی جامعه به اعضا ابلاغ و اعلام شود.

۳- بالا بردن دانش تخصصی حسابداران رسمی از طریق گسترش و بهبود آموزش، انجام تحقیقات و انتشار نشریات تخصصی و حرفه‌ای

باتوجه به اینکه علم حسابداری و حرفه حسابرسی مانند علوم و حرفه‌های دیگر همواره در حال تغییر و پیشرفت است، مسائل جدید، نتایج تحقیقات تازه و فناوری مورد استفاده در کار حرفه‌ای باید همواره روزآمد شود. این امر از طریق آموزش، تحقیقات و انتشار نشریات تخصصی و حرفه‌ای امکانپذیر است. شاغلان در حرفه حسابرسی نیاز به تشکلی دارند که آنان را از قوانین و مقررات، استانداردهای جدید و دیگر تصمیمگیریهای مقامات ذیصلاح که با حرفه آنان سروکار دارد، مطلع کند. تشکل حرفه‌ای می‌تواند موجب همنوایی، یکسان‌سازی رویه‌های انجام کار و چگونگی برخورد با موضوعات مختلف و از جمله مسائل و موضوعات جدید شود. بنابراین لازم است هدف جامعه حسابداران رسمی ایران از آموزش، تحقیقات و انتشار نشریات، ارتقای سطح دانش تخصصی و حرفه‌ای حسابداران رسمی در جهت بهبود کار آنان قرار داده شود.

۴- حمایت از حقوق حرفه‌ای اعضا

حسابرسان به دلیل ماهیت قضاوتی حرفه‌شان ممکن است همواره از طرف برخی از افراد ذینفع و استفاده‌کنندگان از صورتهای مالی تحت فشار قرار گیرند. چنانچه حسابرسان صلاحیت حرفه‌ای لازم را برای کاری که به عهده می‌گیرند، داشته باشند و وظایف خود را از نظر چگونگی انجام کار و گزارشگری به درستی انجام داده باشند، باید از هرگونه تعرضی مصون باشند. این امر همراه با ایجاد امکان رسیدگی حرفه‌ای به ادعاهای مربوط به عدم رعایت شئون حرفه‌ای، حمایت از حقوق حرفه‌ای اعضا نامیده می‌شود. جامعه حسابداران رسمی ایران که تشکلی خودانتظام و خودکنترل است باید بر رفتار اعضا نظارت داشته باشد تا در حد امکان از

قضاوت افرادی که در موضوع تخصصی مربوط به فعالیت اعضا صلاحیت ندارند، جلوگیری شود. روشن است که حمایت از حقوق حرفه‌ای اعضا، تا جایی معنی دارد که نبود صلاحیت یا عدول از آیین رفتار حرفه‌ای توسط آنان اثبات نشود. این موضوع یکی از حساس‌ترین و مهمترین ابعاد وظیفه جامعه حسابداران رسمی ایران است که تحت عنوان نظارت حرفه‌ای مورد بحث قرار خواهد گرفت.

۵- برقراری ارتباط مستمر فنی و حرفه‌ای بین اعضا

اعضای جامعه حسابداران رسمی ایران همواره در معرض قضاوت نسبت به اطلاعات مالی ارائه شده توسط واحدهای اقتصادی هستند. برقراری ارتباط فنی و حرفه‌ای بین اعضا از طریق جامعه حسابداران رسمی ممکن است موجب هماهنگی در مورد چگونگی انجام کار و گزارشگری و برداشت یکسان از استانداردها و مقررات شود. حسابرسان چه به عنوان حسابرس اصلی، چه به عنوان حسابرس جایگزین و چه در نقشهای گوناگون دیگری که در جریان کار حرفه‌ای پیش می‌آید، باید یکدیگر ارتباط حرفه‌ای دارند و این ارتباط باید از طریق جامعه سامان یابد.

۶- ارتباط با موسسات و تشکلهای حرفه‌ای منطقه‌ای و بین‌المللی و در صورت نیاز عضویت در آنها

جامعه حسابداران رسمی ایران به عنوان تشکل قانونی حسابرسان می‌تواند آنان را از نظر روابط با تشکلهای حرفه‌ای منطقه‌ای و بین‌المللی نمایندگی کند تا موجبات حضور و ارائه نظرات حسابرسان ایرانی در آن موسسات و تشکلهای فراهم شود و حسابرسان ایرانی نیز از آخرین دستاوردهای علمی و تحقیقاتی مطلع شوند تا به جایی برسند که بتوانند دستاوردهای علمی و تحقیقاتی خود را به دیگران عرضه کنند.

وظایف و اختیارات شورای عالی جامعه

حسابداران رسمی ایران

در ماده ۶ اساسنامه جامعه حسابداران رسمی ایران، وظایف و اختیارات شورای عالی در ۱۸ بند درج شده است. چند وظیفه یا اختیار پراکنده دیگر نیز در مواد دیگر اساسنامه برای شورای عالی ذکر شده است. وظایف و اختیارات شورا را می‌توان به شکل زیر دسته بندی کرد:

خواهد شد.

الف- وظایفی که جنبه دائمی یا درازمدت دارد و پس از تهیه و تصویب در اولین بار، فقط در صورت ضرورت نیاز به بازبینی و تصویب تغییرات دارد.

تصویب آیین اخلاق و رفتار حرفه‌ای حسابداران رسمی، آیین نامه انضباطی و نظارت حرفه‌ای، آیین نامه‌های مالی و اداری جامعه، آیین نامه مربوط به چگونگی تشکیل و وظایف کارگروه‌های تخصصی، آیین نامه موسسات حسابرسی و آیین نامه سقف مجاز ارائه خدمات تخصصی و حرفه‌ای توسط اعضا، این گونه وظایف را تشکیل می‌دهند.

ب- وظایفی که در مقاطع خاص باید انجام شود و ماهیت دوره‌ای دارد.

تعیین خط مشی و برنامه‌های جامعه، انتخاب اعضای هیئت مدیره و دبیر کل، تصویب بودجه سالانه جامعه، صورتهای مالی و گزارش عملکرد سالانه هیئت مدیره، تعیین هیئتهای انتظامی بدوی، تایید صلاحیت اعضای کارگروه‌های تخصصی، تعیین مبلغ ورودیه و حق عضویت اعضا مواردی از این گونه وظایف هستند.

ج- وظایفی که جنبه مستمر دارد

این وظایف شامل تصویب رهنمودها و دستورعملهای فنی و حرفه‌ای در چارچوب استانداردهای اعلام شده توسط مراجع ذیصلاح قانونی و اعمال نظارت حرفه‌ای از طریق کارگروه‌های تخصصی می‌شود.

هرگونه انتظار یا ایجاد انتظار از شورای عالی جامعه به جز آنچه در اساسنامه مطرح شده و به نمونه‌هایی از آن اشاره شد، گمراه کردن اعضای جامعه و نشانی نادرست دادن به آنهاست.

ارزیابی عملکرد

قانون استفاده از خدمات تخصصی و حرفه‌ای حسابداران ذیصلاح به عنوان حسابدار رسمی، خدمت اصلی حسابداران رسمی را حسابرسی صورتهای مالی و سایر خدمات اعتباربخشی شناخته است. هم مطابق تبصره ۲ قانون و هم طبق ماده ۲ اساسنامه جامعه حسابداران رسمی ایران هدف از تشکیل جامعه تنظیم امور و اعتلای حرفه حسابداری و حسابرسی در کشور و نظارت حرفه‌ای بر کار حسابداران رسمی است. دو هدف فوق باید سرلوحه تمام برنامه‌ها و کارهای جامعه حسابداران رسمی ایران قرار گیرد که در صورت تحقق اهداف یادشده، سایر اهداف تبعی نیز حاصل

اعتلای حرفه حسابداری و حسابرسی در

کشور

هدفهای استراتژیک مصوب شورای عالی در این زمینه به شرح زیر بوده است:

- بهبود و تقویت مستمر حرفه‌ای از طریق آموزش، انجام تحقیقات، انتشارات تخصصی و حرفه‌ای و شناسایی راهکارهای موثر بر گسترش حرفه حسابداری و دیدگاههای اعضا،
- کمک در تهیه و تدوین و اشاعه و ارتقای اصول و استانداردهای حسابداری و حسابرسی،
- ارتباط مستمر موسسات و تشکلهای حرفه‌ای و منطقه‌ای و بین‌المللی و در صورت لزوم عضویت در آنها.

آگاهی از استانداردهای حرفه‌ای و قوانین و

مقررات مربوط

حسابرسان مکلفند آیین رفتار حرفه‌ای را رعایت کنند و رسیدگیهای خود را طبق استانداردهای حسابرسی انجام دهند. رسیدگی حسابرسان عمدتاً به منظور حصول اطمینان از انطباق گزارشهای مالی تهیه شده با معیار کیفیت آنها، یعنی استانداردهای حسابداری است. این شرایط مستلزم آگاهی و تسلط آنها نسبت به استانداردهای حسابداری و حسابرسی و آیین رفتار حرفه‌ای است. حسابرسان علاوه بر آن در چارچوب ماده ۴ آیین نامه اجرایی تبصره ۴ قانون حسابداران رسمی مکلفند در گزارش خود درباره رعایت قوانین و مقررات تجاری، مالیاتی و سایر قوانین و مقررات مرتبط با فعالیت

شخص مورد رسیدگی اظهار نظر کنند.

جامعه حسابداران رسمی ایران که تشکلی خود انتظام

و

خودکنترل است

باید بر رفتار اعضا
نظارت داشته باشد
تا

در حد امکان از قضاوت افرادی که
در موضوع تخصصی مربوط به
فعالیت اعضا
صلاحیت ندارند
جلوگیری شود

که توسط کار گروه مالیاتی تهیه شده بود، در پایگاه اطلاع رسانی اینترنتی جامعه قرار گرفته اما همانجا تاکید شده که پاسخهای ارائه شده نظر کارگروه مالیاتی است و جامعه در مورد آن مسئولیت ندارد. این شیوه فرار از مسئولیت است و لازم بود جامعه درباره موضوعات مبتلا به بررسیهای همه جانبه انجام دهد و با مسئولان مربوط مذاکره، مباحثه و مکاتبه کند و با هماهنگی نظرات با مقامات مسئول سازمان امور مالیاتی و پس از تصویب شورای عالی، نظر نهایی جامعه به اعضا ابلاغ شود تا آنان بتوانند با فراغ بال از نظر نهایی جامعه در مسئولیتهای خود استفاده کنند.

آموزش

آنچه به عنوان آموزش جزو وظایف جامعه قرار گرفته است در اولویت نخست آموزش تغییرات و تازه‌های استانداردهای حرفه‌ای و قوانین و مقررات است که لازم است ابتدا کارشناسان بررسی شود، متن مورد آموزش تهیه شود و سپس با استفاده از شیوه‌های مختلف آموزشی به اعضا منتقل شود. به این ترتیب از انتقال نادرست یا ناهماهنگ موضوعات به اعضا جلوگیری می‌شود. آموزش عمومی اگرچه برای کسانی که سطح دانش آنها به هر دلیل برای انجام وظیفه خطیر حسابداری رسمی کافی نیست، لازم است اما فرض اولیه این است که حسابداران رسمی قبل از احراز عنوان حسابدار رسمی آموزش کافی را کسب کرده‌اند. از طرف دیگر با استفاده از بازخورد اشکالاتی که از کار حسابداران مشاهده شده است، می‌توان برنامه‌های آموزشی خاصی تنظیم

لرزم آگاهی از استانداردها و مقررات موجود و تغییرات در آنها مستلزم صرف وقت و انرژی زیاد است. انجام این کار برای هر یک از موسسات، امکانپذیر نیست و بهتر بود جامعه حسابداران رسمی ایران آنها را از این نظر پشتیبانی کند و با صرف یک بار هزینه و تلاش، تغییرات ایجاد شده و کارهایی را که آنان باید بر آن اساس انجام دهند به طور منظم و با شیوه‌ای مطمئن به آنان منتقل کند و آنان را نسبت به این تغییرات آگاه و هشیار سازد. ضمن اینکه لازم است با مشاهده تردیدهایی که در موسسه‌های حسابرسی درباره چگونگی اجرای استانداردهای حرفه‌ای و مقررات حاکم بر فعالیتهای واحدهای مورد رسیدگی وجود دارد، آنها را بررسی و هماهنگ کرده و نتیجه را به اطلاع موسسات برساند.

موارد ابهام زیادی در استانداردهای حسابداری و حسابرسی وجود دارد که جامعه می‌توانست با ثبت ابهامها و سئوالهای مطرح شده توسط اعضا، آنان را مورد تحقیق و بررسی قرار داده، با مسئولان تدوین و انتشار استانداردها و کمیته فنی سازمان حسابرسی مذاکره کند و نظرهای مورد توافق طرفین را به عنوان رویه یکسان به اعضا ابلاغ نماید تا آنان مورد توجه قرار دهند. اما متأسفانه در حال حاضر این کار باید توسط هر یک از اعضا به تنهایی انجام شود که هم موجب این می‌شود که موضوع همه جانبه دیده نشود، هم امکان مواجه شدن هر یک از اعضا با موضوع مبهم که به احتمال زیاد مبتلا به سایر اعضا هم خواهد شد، به صرفه نیست و هم زمان زیادی برای گرفتن پاسخ صرف می‌شود که ممکن است دیگر برای سؤال کننده فایده‌ای نداشته باشد. در حالی که اگر جامعه این وظیفه را به عهده می‌گرفت، می‌توانست رابطه مستقیمی با کمیته فنی سازمان حسابرسی برقرار کند و با ارائه مسائل و مشارکت در بحث و استدلال و ابهاماتی که به وسیله اعضا منتقل شده است، همواره در این گونه مسائل پاسخهای لازم را داشته باشد که آن پاسخها می‌تواند پس از طی مراحل گزارشده‌ی به شورای عالی و تصویب توسط شورا به عنوان رهنمود به همه اعضا منتقل شود. این کارها در مقایسه با تکرار کار انجام شده موجود یعنی مثلاً تهیه چک لیستهای کنترل رعایت مقررات قانون تجارت اولویت بسیار بیشتری داشته و دارد.

نکته دیگر اینکه پس از مدتها پاسخ به سئوالات مالیاتی اعضا

و ارائه کرد که آن اشکالات و نقطه ضعفها برطرف شود. شایسته بود همایشهای جامعه به همایشهای آموزش تغییرات جدید در استانداردهای حرفه‌ای و قوانین و مقررات تبدیل می‌شد تا موجب بهره‌برداری واقعی اعضا شود.

نشریات

یکی دیگر از راههای بالا بردن دانش تخصصی حسابداران رسمی، انتشار نشریات تخصصی و حرفه‌ای است. در حال حاضر تنها نشریه تخصصی جامعه، فصلنامه «حسابدار رسمی» است، که نگارنده نظرات خود درباره محتوای آن و دلایل پشتوانه آن نظرات را در مطلبی با عنوان «ارزیابی فصلنامه حسابدار رسمی با معیار اهداف جامعه حسابداران رسمی ایران» مطرح کرده که در شماره‌های ۱۰ و ۱۱ همان فصلنامه به چاپ رسیده است و برای پرهیز از تکرار، از بیان آن مطالب خودداری می‌کند و فقط یادآور می‌شود که نشریه حسابداری رسمی، تا وقتی که به عنوان تنها وسیله ارتباطی نوشتاری جامعه با اعضا کاربرد دارد، باید با نشریات علمی و دانشگاهی که با مسائل نظری، پژوهشی و ترجمه مطالب جدید که فاصله زیادی با مسائل واقعی دنیای جامعه دارد، فرق داشته باشد و وسیله‌ای برای ارتقای دانش اعضا و پوشش نقطه ضعفهای اطلاعاتی آنها باشد تا موجب ارتقای دانش رفتاری اعضای حرفه حسابرسی شود، ضمن آنکه مجله می‌توانست وسیله مناسبی برای اطلاع‌رسانی کامل در مورد جامعه و تغییرات ایجاد شده در آن باشد.

نظارت حرفه‌ای

هدفهای استراتژیک مصوب شورای عالی در این زمینه به شرح زیر بوده است:

• نظارت مستمر بر عملکرد اعضای جامعه از طریق تدوین، بهبود و اجرای آیین رفتار حرفه‌ای به منظور حصول اطمینان از درستکاری، بی‌طرفی، استقلال و افزایش صلاحیت و دانش حرفه‌ای اعضای جامعه و همچنین اعمال مراقبتهای حرفه‌ای برای جلوگیری از تخلفات؛

• کنترل کیفیت کارهای انجام شده به وسیله اعضای جامعه به منظور ارتقای عرضه خدمات حرفه‌ای.

علاوه بر آن که یکی از دو هدف تشکیل جامعه حسابداران رسمی

ایران طبق قانون و اساسنامه جامعه نظارت حرفه‌ای بر کار حسابداران رسمی است، هدف دیگر نیز که اعتلای حرفه حسابداری و حسابرسی است، در عمل به میزان بسیار زیادی تحت تاثیر نظارت حرفه‌ای قرار می‌گیرد. یکی از دلایل این امر آن است که پابندی کامل حسابسان به استانداردهای حسابرسی، موجب شود که واحدهای مورد رسیدگی ملزم به رعایت استانداردهای حسابداری شوند و این الزام باعث ارتقای دانش حسابداری حسابداران شرکتهای می‌شود. دلیل دیگر نیز آن است که وقتی واحدهای مورد رسیدگی برای حسابسان و کار آنها اهمیت قائل می‌شوند که رفتاری همسو و هماهنگ از آنان ببینند و گرنه چنانچه شیوه حسابرسی یک حسابرس با شیوه حسابرسی حسابرس دیگر متفاوت باشد، یا اگر چگونگی قضاوت و تصمیمگیری در مورد گزارش کردن یا نکردن موارد عدم رعایت استانداردهای حسابداری یا محدودیت در رسیدگیهای حسابسان با یکدیگر فرق داشته باشد، صاحبکاران چنین تصور می‌کنند که اصول و استانداردهای حاکم بر کار حسابسان چندان هم درست و جدی نیست.

آیین‌نامه نظارت حرفه‌ای جامعه با دیدگاهی حرفه‌ای و به قصد اعتلای حرفه حسابرسی نوشته شده و همان‌گونه که در ماده ۱ آن آمده است، هدف از نظارت حرفه‌ای، حصول اطمینان از موارد زیر معرفی شده است:

الف- افزایش کیفیت خدمات حرفه‌ای اعضا و گزارشهای صادر شده توسط آنها،

ب- هماهنگی در روشهای انجام امور حسابرسی و بازرسی قانونی،
ج- پیشگیری از رفتار ناسازگار با شئون حرفه‌ای مندرج در آیین رفتار حرفه‌ای مصوب،

د- رعایت استانداردهای حسابرسی، قوانین و مقررات، مفاد اساسنامه جامعه حسابداران و آیین‌نامه‌ها و دستور عملهای اجرایی مربوط.

در ماده ۳ آیین‌نامه نظارت حرفه‌ای آمده است، دستیابی به اهداف فوق مستلزم سه نظارت مستقل به شرح زیر است:

الف- با توجه به اینکه کیفیت مناسب محصول خدمات حسابرسی، مستلزم وجود فرایند مناسب در ارائه خدمات مذکور است، حصول اطمینان از قابل قبول بودن فرایند انجام خدمات حسابرسی، از طریق کنترل کیفیت در سطح موسسه حسابرسی انجام می‌شود.

بررسی وضعیت موسسات در سه دوره (سالی یک بار) برای

**شایسته بود
همایشهای جامعه
به
همایشهای آموزش تغییرات جدید
در استانداردهای حرفه‌ای
و
قوانین و مقررات
تبدیل می‌شود
تا موجب
بهره‌برداری واقعی اعضا شود**

جامعه حسابداران رسمی ایران

موسسات کنترل نشده و در مورد پرونده‌های کنترل شده نیز همانند بررسی وضعیت موسسات اقدام شایسته‌ای نشده است. توضیح آنکه طبق ماده ۱۱ آیین‌نامه نظارت حرفه‌ای، نتایج حاصل از بررسی کنترل کیفیت می‌بایست جهت رفع اشکالات به موسسه حسابرسی یا حسابدار رسمی شاغل انفرادی اعلام می‌شد و تاریخ مراجعه بعدی همکاران کارگروه جهت حصول اطمینان از رفع اشکالات به موسسه یا حسابدار رسمی اعلام می‌شد.

این شیوه نظارت که براساس آیین‌نامه مصوب است و باید اجرا می‌شود، در صورت اقدام و اعلام بموقع می‌توانست موجب بهبود تدریجی کیفیت موسسات حسابرسی و چگونگی انجام کار آنها شود. ولی به جای آن، به صورت مقطعی، رسیدگی شکلی به گزارشهای حسابداران در مورد شرکت‌های پذیرفته شده در بورس جایگزین کنترل کیفیت شد و محتوای انجام کار تقریباً به فراموشی سپرده شد و تمام توجه به یکی از ۳۰ استاندارد حسابرسی یعنی استاندارد «گزارش حسابرس مستقل درباره صورت‌های مالی» معطوف شد.

کلام آخر

گرچه ظاهر این گونه تبلیغ و رفتار می‌شود که شیوه اداره و برنامه‌ریزی کوتاهمدت و روزها را سپری کردن، به نفع اعضای جامعه است، ولی این واقعیت نیست و سوابق موضوع نیز چنانچه با دقت مورد توجه قرار گیرد، همین را نشان می‌دهد. حسابداران رسمی در صورتی که به دانش و آگاهی خود بیفزایند و درستکاری را پیشه کنند می‌توانند به اهداف درازمدتی دست یابند که هم‌گامی در راه اعتلای کشور برداشته شود و هم آنان در جایگاهی قرار گیرند که شایسته ایشان است. اما اگر اکثریت اعضای جامعه حسابداران رسمی شرایطی فراهم نکنند که اهداف تاسیس جامعه محقق شود، طبیعی است که همه نیروهای دیگر در کشور فعال خواهند شد که یا با دخالت و نظارت بیشتر از مبادی مختلف، حسابداران رسمی در شرایط مطلوب قرار گیرند و یا در صدد حذف و انحلال جامعه حسابداران رسمی برخواهند آمد که مطمئناً زیان جبران‌ناپذیری برای کشور ایجاد خواهد کرد.

همه موسسات حسابرسی انجام شده است، اما متأسفانه آنچه در عمل اتفاق افتاد، ایراد شبهه به درست بودن پرسشنامه کنترل کیفیت وضعیت موسسات و درست بودن رفتار امتیازدهندگان توسط کسانی بود که موسسه آنها امتیازهای کمی گرفته بود یا امتیازی کمتر از آنچه انتظار داشتند به دست آورده بود و همین امر موجب شد که از نتایج کنترل کیفیت انجام شده هم هیچ استفاده‌ای نشود و عملاً نظارت حرفه‌ای در این بخش بدون اثرباقی بماند.

ب- باتوجه به اینکه حسابرسی فرایند گردآوری و ارزیابی شواهد پشتوانه اطلاعات و ادعاهای صاحبکاران است، حصول اطمینان از گردآوری شواهد کافی و مناسب و ارزیابی آنها از طریق کنترل کیفیت در سطح کار حسابرسی انجام می‌شود.

واضح است که نظارت بر چگونگی انجام کار در سطح کار (پرونده) حسابرسی مهمترین ابزار نظارتی است. رعایت استانداردهای حسابرسی در انجام کار، اصلی‌ترین وظیفه حسابرس است. به دلیل زمان زیادی که کنترل پرونده‌های حسابرسی نیاز دارد، طبق آیین‌نامه نظارت حرفه‌ای مصوب مردادماه ۱۳۸۳، جامعه باید هر سه سال حداقل یک کار حسابرسی از هر عضو را بررسی کند، در نتیجه در حال حاضر که سه سال از تاریخ تصویب آن گذشته، باید پرونده تمام موسسات مورد بررسی قرار می‌گرفت ولی بجز تعداد معدودی از موسسات، پرونده‌های